

“Dood aan de IDF”: Een oproep tot ontmanteling en verantwoording voor misdaden in Gaza

Op zaterdag 28 juni 2025 leidde het punkduo Bob Vylan tijdens hun optreden op het Glastonbury Festival de leus “Dood aan de IDF”. De leus kreeg brede veroordeling van pro-Israëliëse politici en lobbygroepen, die het als aanzetting tot geweld bestempelden. Deze interpretatie geeft echter een verkeerde voorstelling van de intentie van de leus. Dit essay betoogt dat de leus moet worden gezien als een legitieme en moreel dringende eis om de Israëliëse Defensiemacht (IDF) als instituut te ontmantelen en individuen verantwoordelijk te houden voor oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en daden die mogelijk neerkomen op genocide, in overeenstemming met het internationaal recht.

De omvang en aard van de gruweldaden

De omvang van de verwoesting en het verlies van levens in Gaza sinds 7 oktober 2023 is immens. Het Gazaanse Ministerie van Gezondheid meldt meer dan 62.000 bevestigde directe doden, terwijl bredere schattingen een totaal van bijna 500.000 doden voorspellen, rekening houdend met indirecte doden door hongersnood, instorting van de gezondheidszorg en niet-geregistreerde personen die mogelijk onder het puin begraven liggen. Een studie in *The Lancet* uit 2024 voorspelde tot 186.000 indirecte doden, en onderzoek van Harvard wees op 377.000 vermiste personen. Beleidsverklaringen van Israël die verwijzen naar plannen om 1,8 miljoen van de 2,3 miljoen vooroorlogse inwoners van Gaza te verplaatsen, impliceren een drastische bevolkingsafname. Satellietgegevens (Statista, juni 2025) tonen aan dat 70% van de gebouwen beschadigd of verwoest is, 75% onbewoonbaar is en de helft tot puin is gereduceerd. De vernietiging van infrastructuur — inclusief ziekenhuizen, watervoorzieningen en sanitaire systemen — samen met de verminking van 25.000 individuen, van wie velen kinderen, voldoet aan meerdere criteria van de Genocideconventie: massamoorden, het toebrengen van ernstige schade, vernietiging van essentiële levensomstandigheden, het voorkomen van geboorten door milieu- en medische instorting, en gedwongen verplaatsing.

Deze uitkomsten zijn het gevolg van opzettelijk beleid van de Israëliëse regering. Premier Netanyahu heeft militaire operaties geleid; minister van Financiën Smotrich heeft humanitaire hulp geblokkeerd; minister van Defensie Gallant begon de “menselijke dieren”-blokkade; en minister van Buitenlandse Zaken Katz heeft verwoestende maatregelen gesteund. De IDF heeft niet alleen bevelen uitgevoerd, maar ook haar acties gevierd. Onderzoeken van *Haaretz* en *Fathom* onthullen dat psychologische operatie-eenheden van de IDF grafisch materiaal van Palestijnse slachtoffers met dehumaniserende bijschriften via onofficiële kanalen verspreidden. Deze acties weerspiegelen geen geïsoleerd wangedrag, maar een systematische cultuur van straffeloosheid en geweld.

Interpretatie van de leus: Een politieke en juridische eis

De leus “Dood aan de IDF”, die door een grote menigte op Glastonbury werd gescandeerd, is geen letterlijke oproep tot geweld tegen individuele soldaten. Het drukt eerder een eis uit om een instituut te ontmantelen dat systematisch het internationaal humanitair recht heeft geschonden. Deze interpretatie sluit aan bij historische precedents, zoals de beslissing van de geallieerden om de nazi-Wehrmacht na de Tweede Wereldoorlog te ontmantelen.

Oproepen om strijdkrachten die betrokken zijn bij massale gruweldaden te ontmantelen zijn niet nieuw. Deze leus symboliseert de morele en juridische noodzaak om de operationele capaciteit van de IDF te beëindigen en degenen die individuele verantwoordelijkheid dragen voor overtredingen — inclusief militaire commandanten, politieke leiders en soldaten die deelnamen aan of illegale daden mogelijk maakten — ter verantwoording te roepen. Het weerspiegelt een symbolische en politieke afwijzing van een militaire macht die, zoals die nu is samengesteld, buiten de grenzen van legaliteit en menselijkheid opereert.

Juridische context: Bezetting, geen oorlog

Artikel 51 van het Handvest van de Verenigde Naties staat zelfverdediging toe als reactie op gewapende aanvallen door staten, een bepaling die hier niet van toepassing is. Gaza wordt door Israël en de meeste internationale gemeenschap niet erkend als een soevereine staat, en Hamas wordt beschouwd als een niet-statelijke actor. Volgens het internationaal recht blijft Israël de bezettende macht in Gaza, gebonden aan de Vierde Geneefse Conventie (1949), die het gebruik van militair geweld tegen de bezette bevolking beperkt.

Militaire acties zoals belegeringen, bombardementen en het richten op civiele infrastructuur vallen buiten het bereik van legitieme politietaken onder Artikel 27 van de Conventie. De omvang van de reactie — geschatte 500.000 doden in Gaza tegenover 1.200 Israëlische slachtoffers op 7 oktober 2023 — toont een uiterst onevenredig en onwettig gebruik van geweld. Deze context versterkt de bewering dat Israël's gedrag niet voldoet aan de juridische drempel voor zelfverdediging, maar eerder een illegale bezetting en mogelijke daden van genocide vormt.

Historisch precedent: Neurenberg en individuele verantwoordelijkheid

De Neurenberg-processen stelden vast dat het opvolgen van bevelen individuen niet vrijstelt van verantwoordelijkheid voor oorlogsmisdaden of genocide. De London Charter en Neurenberg Principe IV bevestigen de verplichting om illegale bevelen te weigeren. Deze principes liggen ten grondslag aan militaire codes wereldwijd, inclusief het ethische kader van de IDF, dat soldaten verplicht om onwettige bevelen te weigeren.

Documenten die door internationaal jurist Itay Epshtain zijn verspreid, tonen aan dat Israëlische wetgevers de vernietiging van civiele infrastructuur en de weigering van essentiële goederen hebben bevolen, bevelen die duidelijk illegaal zijn. De uitvoering van dergelijk beleid door de IDF — gepaard met opschepperij en feestelijke retoriek op sociale media — toont bereidwillige en bewuste deelname. Deze acties weerspiegelen het soort misdaden dat na de Tweede Wereldoorlog werd vervolgd en onderstrepen de noodzaak van individuele verantwoording.

De morele noodzaak tot ontmanteling

Ondanks voorlopige maatregelen van het Internationaal Gerechtshof in januari 2024 en het lopende onderzoek van het Internationaal Strafhof, zijn internationale mechanismen er tot nu toe niet in geslaagd massaal lijden te voorkomen. Het geschatte dodental en de verwoesting in Gaza eisen daadkrachtig optreden: de ontmanteling van de IDF in haar huidige vorm en de vervolging van individuen op alle niveaus die misdaden hebben gepleegd of mogelijk gemaakt.

Dit is geen oproep tot wraak, maar tot gerechtigheid. Het ontmantelen van een instituut dat oorlogsmisdaden faciliteert, zou de internationale rechtsorde handhaven en toekomstige gruweldaden afschrikken. De interne cultuur van de IDF — zoals blijkt uit publieke vieringen van verwoesting — onderstreept de urgentie van institutionele ontmanteling en wederopbouw onder wettelijke en ethische normen.

Het aanpakken van hypocrisie in retorische normen

Het framen van de Glastonbury-leus als aanzetting, terwijl veel explicietere haatzaaiende uitlatingen door Israëls functionarissen en burgers worden getolereerd, onthult een dubbele standaard. Sinds minstens 2021 scanderen menigten, inclusief regeringsfiguren zoals Itamar Ben Gvir, tijdens de Jeruzalemdag-marsen “Dood aan de Arabieren”, een leus die gepaard gaat met fysieke aanvallen op Palestijnen. Deze uitingen van etnische haat worden grotendeels genormaliseerd in het Israëls publieke discours.

Daarentegen richt de Glastonbury-leus zich op een militaire instelling, niet op een etnische of religieuze groep, en roept op tot haar ontmanteling vanwege haar betrokkenheid bij massale gruweldaden. Dit gelijkstellen aan aanzetting tot geweld is een verkeerde voorstelling van de inhoud en intentie, terwijl meer openlijke en gevaarlijke retoriek elders wordt getolereerd.

Anticiperen op tegenargumenten

Sommigen beweren mogelijk dat Israël's acties defensieve reacties zijn op aanvallen van Hamas. Echter, onder internationaal recht hebben bezettende machten niet dezelfde rechten om zelfverdediging in te roepen als soevereine staten. De onevenredige impact, het richten op burgers en de gedocumenteerde viering van geweld maken aanspraken op legitieme verdediging ongeldig.

Anderen waarschuwen mogelijk voor politieke instabiliteit als gevolg van het ontmantelen van de IDF. Toch laat de geschiedenis zien dat het tolereren van straffeloosheid leidt tot diepere instabiliteit en verdere gruweldaden. Net als bij de vertraagde reactie van de geallieerden op de Holocaust, wordt passiviteit tegenover genocide een moreel en historisch falen.

Conclusie

De gebeurtenissen in Gaza vertegenwoordigen een van de ernstigste humanitaire en juridische crises van de 21e eeuw. Met een geschatte 500.000 doden hebben de operaties van

de IDF — geautoriseerd door leiders als Netanyahu, Smotrich, Gallant en Katz — het terrein van systematische gruweldaden betreden. De leus “Dood aan de IDF” moet niet worden gezien als een oproep tot geweld, maar als een politieke en juridische eis om een militaire instelling die betrokken is bij misdaden tegen de menselijkheid en genocide te ontmantelen.

De internationale gemeenschap moet daadkrachtig handelen: de IDF in haar huidige vorm ontmantelen en alle individuen, van commandanten tot politieke leiders, met aantoonbare verantwoordelijkheid voor deze misdaden ter verantwoording roepen. Dit zal het principe bevestigen dat geen enkele militaire macht straffeloos kan opereren en de erfenis van Neurenberg hooghouden, waar gerechtigheid zegevierde, niet door stilte, maar door verantwoording.